

PRAHA 1/2 SKA TOULKY - BILÁ HORA

Strážná, 10 září - 2014

V dnešních toulkách vás pozvu na konečnou zastávku tramvaje číslo 22. Na dohled od tramvajové smyčky stojí sakrální komplex obklopený ambity, v době barokní zvaný též Santa Maria della Vittoria. Ano, tu ocitáme se na místech známých z hodin dějepisů, na bilohorské pláni, která se tak výrazně zapsala do našich dějin (bitva 8.11. 1620).

Roku 1622 se objevila snaha připomenout bojiště, kde mnozí položili svůj život, kostelem. Tehdy pražský Jan Lohelius vyzval vládní k peněžním darům na jeho stavbu. Výzva se vzhledem k neklidné poválečné době nesetkala s odpovídajícím ohlasem. Ba naopak. Nerekatolizované obyvatelstvo na ni pohlíželo spíše netečně, s nevolí a odporem. Peněžní dary tak dovolily vystavět pouze nevelkou kapli zasvěcenou P. Marii, neboť císařská vojska táhla boje i pod mariánskými korouhvemi. Ke kapli pak každoročně putovalo procesí a ze svatovítské katedrály. O pár let později se zdálo, že se začne blýskat na lepší časy. To když 25. 4. 1628 byl za přítomnosti Ferdinanda II. položen základní kámen k zamýšlenému kostelu. Ani tentokrát však snaha nedosáhla kýženého cíle. Naopak, roku 1634 byla kaple zničena švédskými vojsky a následně přeměněna v kostnici, kam se ukládaly ostatky neustále nacházených ve zdejších místech bitvy.

Uplynulo mnoho času, až počátkem 18. století organizován schopný malíř Kristián Luna, majitel domu U kamení sloupu na Hradčanech, vyvolal rozsáhlou akci korunovanou úspěchem. Tehdy se spojila dvě katolická bratrstva - malířské, jehož členem byl Luna a měšťanské bilohorské. Nejprve byla r. 1704 opravena zrušená kaple, později vystavěna a dokončena i plánovaný kostel. Roku 1730 se tak dokončil celý rozsáhlý komplex, jehož autor bohužel není přesně znám. Nejspíše se podle odborníků jedná o dílo J. B. Santiniho-Aichla, rovněž se přepočítává úlohu K.I. Dienzenhofera na stavbě ambity. Po cca 170 letech byl však kostel opředen r. 1785 Josefem II. zrušen. Byl přeměněn velmi pečlivý (dodnes dochovaný) soupis inventáře. Přeměněny se ovšem časem podařily neznámo kam; Bohužel, toto je v dějinách typické. Celý areál pustl, r. 1789 jej v dražbě koupil s pozemky motolský sládek Josef Ulrich, ale ani tehdy však nedošlo k reaktivaci kostela. Vdova po sládku Ulrichovi prodala tento areál r. 1811 P. Josefu Čepkovi, kanovníkovi metropolitní kapituly svatovítské. Ten tehdy ze svého obtoval na koupi plných 14 tisíc zlatých. 6. června 1812 vyhlásil císař František na Bílou horu své dceři Marii Louise, manželce Napoleonovy. Tehdy využil lid povznesené císařovy nálady a vymohl jeho souhlas k znovuotevření areálu. A tak se i stalo. Hlavní oltář dočasně přeměněný do Stodolek se vrátil zpátky na Bílou celý objekt přeměněný pod správu evnovského kláštera.

Do areálu se mi vstoupit nepodařilo, většinou bývá přístupný jen při bohoslužbách. Nepopíráji tedy. Zmíním ovšem obraz P. Marie Vítězné, kopii gotického obrazu z 15. století, umístěný nad hlavním oltářem. Originál obrazu nalezl údajně karmelitán P. Dominik a Jesu Maria r. 1620 na nádvoří strakonického hradu. Později si jej podle kronikáře zaslal na prsa a povzbuzoval vojáky v bitvě, následně tento obraz sloužil jako dar papeži v Římě. Obraz zrušený v kostele sv. Pavla na Quirinalu byl zničen ohněm r. 1833. Tyto kopie tohoto obrazu putovaly: malostranským karmelitánům, do strakonického kostela a do bilohorského kostelíka (1768). Zvenčí mě mj. zaujaly sochy sv. Ebeštiána a sv. Rocha od sochaře J. O. Majera.

Poslední pohřeb ostatků padlých v bitvě na Bílé hoře se uskutečnil r. 1999. (Do té doby byly ostatky za účelem antropologického průzkumu uchovávány ve vojenském muzeu v Praze). Objekt vlastní od r. 2007 řád benediktinek Venio. Přisloucnice tohoto řádu mají běžná povolání, chodí v civilu a pouze na bohoslužby se oblékají do přepsaného oděvu. Bohoslužby bývají ve čtvrtek a neděli, o vánocích zde bývá vystaven betlém. Kousek od kláštera stojí na Karlovské ulici zajímavá, starobylá budova s nápisem Velká hospoda. Jedná se o nedostavěný klášter servitů. Založen byl už r. 1628, místo se však zdálo servitům pro jejich účely příliš vzdálené a tak raději přeměnili ke Staroměstskému náměstí (sv. Michal). Za totality bylo v nedostavěném klášteře sídlo MON.

Tolik dnešní povídání, kdo má chuť poznávat Prahu může vyrazit, stejně jako já, směrem k letohrádku Hvězda. Jinak doporučuji sednout na tramvaj 22, jejíž trasa vede z Bílé hory až do Hostivaře. Na Kudle mi tuto linku doporučil kdysi NACE s Milene. Už jsem ji mnohokrát využil - když bolí nohy, přikně si sednu a z okna se jen kochám... Všechny vás zdravím, tulačka po našich krásách